

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

SZABADSÁG

LIBERTY

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
SERIALS ACQUISITION
3030

A legregyebb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Caillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 229. SZÁM.

HARMVADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, csütörtök, 1920. szeptember 30.

THIRTIETH YEAR

EGY SZÁM ÁRA 2 CENT.

A SINN FEINEK ÉS A BOLSHEVIK SZÖVETKEZÉSE

Scotland Yard azzal vádolja a Sinn Feinek, hogy a bolshevikkel egy huron pendülnek.

Allítólag felakarták robbantani a pénzügyminisiteriumot.

LONDON, szept. 28. — A Scotland Yard, az angol kormány egyik legnagyobb rendőrségi intézményével vádolja a Sinn Feinek, hogy a bolshevikkel egy huron pendülnek. Bejelentette azt is, hogy egy hatalmas összeesküvés nyomára akadt, amelynek az volt a célja, hogy a pénzügyminisiterium és a kormány ir osztálya felrobbantassék.

A jelentés szerint a Sinn Feinek és a bolshevikek a rendőrség működését megzavarandó tervezték ennek a két épületnek a felrobbantását. Több letartóztatás történt.

Az elmúlt éjszaka Belfastban megsebesültek a zavarások, de nem törték akkora méretet, mint az elmúlt napokban. A rendőrség géppuskákkal felgyűrtet kocsikon járta be az utcákat egész éjjel. A tegnapi nap folyamán huszonhárom sebesült szállították a kórházba.

A legutóbbi dublini zavargások alkalmával hét katona és egy civil sebesült. A nyolc embert kórházba szállították. A sebesültek abból az alkalomból történtek, hogy a csőcselék neki támadt a katonáknak, akik védelmi kötelességüknek a tümeget szuronyokkal szétverték.

Az elmúlt huszonegy órában a következő események játszódtak le az ir helyzetet kapcsolatban. A kormány elhatározta, hogy az ir zavargásokkal kapcsolatban elűst fog tartani. Az elűst megtartotta, amelyen határozatlanság kimondta, hogy a zavaró Sinn Feinekkel szemben az eddigre határozottabb módon kell fellépni. Markievicz grófot, a híres Sinn Fein vezért letartóztatták. Markievicz grófó tagja az ir parlamentnek. A kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a legszigorúbban a Sinn Fein vezéreket mind letartóztassa.

Trimben a rendőrség azért mert a tömeg ellenük fordult, egy csoport állástól és felszért felgyűrt. Clare megyében a rendőrség felfalagkosok bejelentette a népeknek, hogy ha nem eszededik el, fel fogja gyújtani Clare várost. Felszólították a népet arra is, hogy mondja meg, hogy rejtejték Kilknee kapitány, akit szeptember huszonegyediké óta nyomva veszt.

Kilknee kapitány volt egyike azoknak a rendőrségi tiszteknek, akik a legszigorúbban jártak el a Sinn Feinek ellen.

Zavargások Archangelben

A szoviet hatóságok Archangelben egy bolshevik ellenséges összecsuvis nyomára jöttek rá. — Tizenöt embert kivégeztek.

LONDON, szept. 28. — Archangelben, ideérkezett jelentés szerint, az elmúlt napokban több ízben zavargások voltak, amelyek az él a bolshevikkel ellen irányult. A szoviet hatóságok egy bolshevik ellenséges összecsuvis nyomára bukkantak rá. Tizenöt összecsuvis kivégeztek.

A szoviet kormány feladott egy listát arról, hogy a betolakodó lengyeleket minden rendelkezésre álló fegyverrel szorítsa ki. Kaszálva, kapával, ha szükséges.

A lengyel csapatok Vínától már csak harminöt mérföldnyi távolságra vannak. Litvánia megengedte a szoviet csapatok litván területen fogadják az olajmunkáló lengyeleket. Az erre vonatkozó engedély szerződésben meg is erősítették. A szerződés erős és szilárd kapcsolat teremt Litvánia és Szovjet-Oroszország között.

LEDŐLTEK A PÉNZHEGYEK

Miért jutott zavarba a magyar állampénztár?

— A "Szabadság" budapesti levelezőjéről. — Budapest, augusztus 30.

Néhány nap óta egy nevetésesen csekély dóz. miatt nagy zavar van a magyar állampénztárban: nincsen pénz. Azt hogy VAN PÉNZ, de nem tudnak vele fizetni.

Es, ugyebár, rejtélyes nyilatkozat, és könnyen félrevezető. Kétszámjegyű forintmennyiség mindenki, aki rendszer, szabályozott utalványal jelentkezik a kasszáján és mégse kaphat pénzt. A rosszmájú emberek mindjárt azt hiszik, hogy elfogyott a pénz és hogy csak üres kifogás, ha a pénztáros "technikai akadályokra" hivatkozik. Elvégre nem is volna valami nagy csoda, ha a pénz valóban elfogyt, hiszen mindenki tudja, hogy az állam bevételét a kiadásoknak felül nem fedezik. Nem kell mindjárt rosszat gondolni, a háború befejezte óta a legjobb családokból való államokkal is megértették néha, hogy üres a kasszájuk.

Nélkül azonban nem üres a kassza, sőt GARMADABAN ALL A PÉNZ BENNE. És éppen 'az a baj, hogy GARMADABAN áll, ahelyett, hogy szépen rendbe volna rakva.

A magyar kormánynak fejős tehénkéje mostanában a postakasszák. Ez a nyomtatás mostanában a bankot, oly menynyégben, amint az mulhatatlanul szükséges. A bankok út, tíz és húsz koronások. A nyomdákban beszéltetőt szűk, hők és szürkésbarna bankok gondosan megválasztották a postakasszák egyik szobájában oszlopokba rakták; egy-egy oszlopban csupa húsz koronás, a másikban csupa tíz koronás, megint másikban csupa öt koronás volt. Az egymás mellé állított oszlopok szépen növekedtek az asztalok, már majdnem a mennyezetig értek. De a jó leten gondoskodott róla, hogy a fák ne nőjenek az égig s a bank-oszlopok a plafonig. Az oly csendes bank-utca behajított egy nagy butorazillító kocsit, oly nagy dübörgéssel, hogy megremegtek tőle az épületek s a postakasszák kincses szobájában összedőltek a bank-oszlopok. A szűk út, a hők húsz és a szűk öt koronások egymásba dőltek, az asztalok lefolyt az asztalok alá, a székek hűs s annyira összeveredtek, hogy szakították állításukat KÉT HÉT KELL A SZETVALOGATÁSUKHOZ.

Ime, mindössze az történt, ezért jutott zavarba a magyar állam kasszája.

MEGINTIK AZ OLASZORSZÁGI WILSON ELNÖK GYÁRTELEPEK MŰKÖDÉSÉRŐL

A miniszterelnök figyelmezteti a gyárosokat, hogy ne zárják ki a munkásaikat.

Felgyújtottak egy munió gyárat Nápolyban.

RÓMA, szept. 28. — Gilitti miniszterelnök figyelmeztetést intézett a gyárosokhoz, hogy ne tegyenek kísérletet a munkások kizárására az alatt az idő alatt, míg a kormány az ipari törvényjavaslat elkészítésével foglalkozik.

A miniszterelnök a szénárusban tette azt a kijelentést, hogy a tulajdonosok semmivel sem használhatják a kormányt, ha most azzal akarnak büntetni a gyárak okkupálásában részt vett munkásaikat, hogy elbocsátják vagy kizárják őket.

"Arra van szükség, mondotta a miniszterelnök, hogy a munkást kollegának tekintsek a munkahelyén, nem pedig ellenfélnek."

Gilitti azt is hangsúlyozta a szenátorok előtt, hogy ennek a helyzetnek rendezésétől fog függni az ország sorsa.

A hírek mindenfelől azt jelentik, hogy a munkások hajlandók visszatérni az egykor okkupált gyárakba.

Nápolyban az Ottiano muniógyárban nagy tűz volt s azt hiszik, hogy a gyújtogatók olyan szélső radikális munkások, akik nem akarták az ipartelep vezetését a kezükbe kivenni. A lángok felett a város lobogó lengett, míg csak a tüzoltók nem helyettesítették azt a trikolorrall.

Turinban a Schlacke cipkegyárat ma üritették ki a munkások, de itt is tűz volt, ami nagy károkat okozott.

Deschanel állapota

PARIS, szept. 28. — Deschanel, Franciaország volt elnökét Reuil mellett egy szanatóriumba szállították a Le Journal közlése szerint. Dr. Trepsa, a házi orvos azt mondotta, hogy Deschanel elég jól érzi magát, csak nyugalomra és pihenésre van szüksége. Ducloux néven szállították a szanatóriumba. A felesége és gyermekei meglátogathatják.

AZ OPEN SHOP ELLEN HARCOL A SZAKSZERVEZET

A nagy szakszervezetek harcban állnak az open shop hívei ellen. — A harc kiterjed immár az egész országra.

A szakszervezeti emberek szerint a mozgalom nem amerikai szellemű.

WASHINGTON, szept. 28. — Megemlékeztünk róla, hogy szinte már fél hónapja, új mozgalom vette kezdetét az Egyesült Államokban. Ez a mozgalom a nagy munkaadók részéről indult meg az open shop mellett, a szakszervezet ellen. A kérdés most az, hogy ennek a mozgalomnak van-e valami központi politikai, vagy gazdasági vezetése?

Vagy pedig, szinte magától pattant ki, mint a háború természetes következménye?

Erre vonatkozólag a vélemények nagyon eltérőek. A munkászervezetek abban válamennyen meggyőződnek, hogy elérkezett az ideje annak, hogy a munkásokat az összetartásra buzdítsák. Ha most össze nem tartanánk, akkor könnyen elveszhet az eszme, amiért eddig annyit küzdötték.

A munkászervezetek megvédőjek a mozgalom vezetőit, hogy azok egyszerűen össze akarják láncolni a munkásokat, mint a rabszolgákat.

Mit mondanak a munkaadók?

A töké képviselői kijelentik, hogy a munkászervezeteknek ez a vádjai teljesen alaptalan.

A töké harcos képviselőik körülből ez a felfogása: "A szakszervezetek maguk okai annak, hogy ezzel a veszedelmes szembekeverültek. A szakszervezetek a háború alatt igen nagy legények voltak. Profitáltak. A termelését kérték a hihetetlen mérsékelt árakkal álltak elő. A közönség ezt nagyon jól tudja.

A munkaadók, akiket teljesen a falhoz szorítottak, kénytelenek voltak elhatározni magukat a cselekvésre. A munkaadók megakáriják törni a szakszervezeti vezetőik hatalmát. Minden munkásnak, tartozzék az szervezethez, vagy sem, egyenlő jogot akarnak adni a munkához."

Mit mondanak a munkászervezetek?

Ezzel szemben a munkászervezetek körülbelül ezt az álláspontot vallják: "A háború alatt a szakszervezetek sokkal többet jöttek, mint annak előtte bármikor. Megkaptunk annak, ami megillet minket, egy részét, ha nem is az egészét.

A mostani magas munkabérek, összehasonlítva az életpénnyel, egyáltalán nem olyan magasak, mint 1913-ban voltak. Mi nem profitiztunk és nem vágunk ketté a termelésre. Ellenben nem tagadjuk, hogy a hiteink száma rejtenszerűen megnövekedett.

A Big Business elhatározta, hogy összeszűri minket. Megragadta az első alkalmat — az elnöki első ipari konferenciát — hogy a collectív bargaining ellen harcba lépjen.

A Big Businessnek nagyon kapóra jött az acélstrájk. A Big Business tele beszélt a közönség fejét mindenféle mesével, ami főleg arról szólt, hogy a munkások sélyemegnyitnak fel és taxicabban mennek munkába.

"A szimter teljesen el van késztve a nagy" harca. A Big Business minden eszközt, a katonaságot, a sajtót és minden más felszámolt apra, hogy a harcot elkezdje.

Igyekszik ráfogni a beeszletes szervezett munkásságra az I. W. W. elveket, a bolshevizmust, az anarchizmust és más minden egyébét.

Ezekkel az eszközökkel azonban nem győzhetnek. És nem is fognak győzni. Mert a Big Business eljárása nem emberi és nem amerikai szellemű."

Mindent küldhetünk Magyarországra

GROF SZÉCHENYI LÁSZLÓNÉ NEMES CSELEKEDETE AZ AMERIKAI MAGYAROKÉRT ÉS A MAGYARORSZÁGI NEMKÜLÖZÖKÉRT.

G-rof Széchenyi Lászlóné nagylelkű cselekedetéről megemlékeztünk már. Október hó közepeán utaztunk Európába felé az a gőzös, mely az amerikai magyarok küldeményeit szállítja Magyarországra földjére. A "születés-gőzőn" minden amerikai magyar, kivétel nélkül küldött bármilyen holmit bárkinnek. A csomagok szállítási díját a küldő csak New Yorkig fizeti meg, a tengeri szállítás és az európai szállítás minden költségét GROF SZÉCHENYI LÁSZLÓNÉ fizeti meg.

Rendkívül fontos, hogy minden csomag LEGKÉSEBB OKTOBER 8-DIKAN NEW YORKBAN LEGYEN, mert több érkező csomagok lemaradhatnak a hajóról.

Mindenki küldhet új, vagy használt ruhameit, fűszereket és olyan élelmiszereket, melyek nem romolhatnak meg az uton.

A csomagokat erre a címre kell küldeni: "F. WM. GERTZEN, 70 WEST STREET, NEW YORK CITY." Szállítási költséget csak NEW YORKIG KELL FIZETNI. A nagy csomagokat expressel, a kisebbeket postán lehet küldeni.

Arra kérünk mindenkit, hogy az American Relief Committee tudassa levélben, hogy mikor és hogyan küldte el a csomagot s annak tartalmát és értékét is tudassa, hogy a biztosított pontossan eszközölhessük, mert a küldemény biztosításai megy.

A ládákat tessék megcímezni így: Az óhazai pontos címet ragassza a ládára jól s erre pedig szegesse rá a fent említett new yorki címet. Így a felsőt csak el kell távolítani az alatta levő címmel vagy el a csomag Magyarországra. A kisebb csomagokat kézzelrezen kell bepakolni. Az elsőre írja rá a magyarországi nevet és címet s azután burkolja be egy másik papírba s arra a new yorki címet (ami fel van emlíve) írja rá. Így sok munkát takarítunk meg s egyúttal tévedést sem csinálhatunk.

Az American Relief Committee képtelen a hozzájáruló érkező kérdésekre egyenként válaszolni a csomagszállításra vonatkozólag, éppen azért ezen az uton az alábbi felvilágosításokat adja:

1. A csomagszállítás NEM VONATKOZIK A MEGSZÁLLOTT TERÜLETEKRE.
2. A teljes felelősséget az American Relief Committee vállalja. Helj McAlpin, Room 304, New York City.
3. A csomagokat nemcsak Budapestre, hanem Magyarországra MEG NEM SZÁLLÍTOTT TERÜLETEKRE BARMELY VÁROSBA, VAGY KOZSÉGÉBE IS SZÁLLÍTHATJUK.
4. A csomag nagysága és sulya TETSZÉSSZERINTI lehet.
5. A szállítás New Yorktól magyarországi rendeltetési helyére SEMMIBE SEM KERÜL. Ha azonban valaki nem szívesen fogadja ezt az ajánlatot, azért csak küldje csomagját s ismerve az American Relief működését és magasztos célját, könnyen megtalálhatja az alkalmat a visszafizetésére.

Anatole France nősz

A világhírű francia író hetvenhét esztendőskorában engedi magát a házasság rózsáinak csávit ósreklótoim.

PARIS, szept. 28. — Anatole France, vagy igazi nevén Anatole Thibault, a francia íróistenek lakóhelyéből, az Olympus hegyéből nagyszabású mulatóhelyet csinált.

Idegen tőkével társaság alakult, amelynek az a célja, hogy az isteni hegyen palotákat építsen, magánlakásokat és vendégházakat, éttermeket, vendéglőket, kávéházakat, kaszinókat stb.

A hegyre külön vonat fog felmenni. Tudósok és művészek tiltakoztak a megjelölés ellen, azonban a kormány praktikusságban, mint önk és elrendelte, hogy a földön tőkék építhessék a Jupiter lakásának a helyén.

Az Olympus sorsa

Az Olympuson játékbankot rendezmel: be.

PARIS, szept. 28. — Athénből ide érkezett távirat arról számol be, hogy a régi görög istenek lakóhelyéből, az Olympus hegyéből nagyszabású mulatóhelyet csinált.

Idegen tőkével társaság alakult, amelynek az a célja, hogy az isteni hegyen palotákat építsen, magánlakásokat és vendégházakat, éttermeket, vendéglőket, kávéházakat, kaszinókat stb.

A hegyre külön vonat fog felmenni. Tudósok és művészek tiltakoztak a megjelölés ellen, azonban a kormány praktikusságban, mint önk és elrendelte, hogy a földön tőkék építhessék a Jupiter lakásának a helyén.

A Quarnero közlarsaság

D'Annunzio szikratvirati uton kérte az összes nemzetektől az új közlarsaság függetlenségének elismerését.

LONDON, szept. 28. — Az Exchange Telegraph Company Rómából továbbított jelentése szerint Gabriele D'Annunzio, Fiume parancsnoka, W'iam Marconi Electra nevet vettjéről szikratviratot küldött a világ összes nemzeteknek, amelyben Quarnero közlarsaság függetlenségének elismerését kéri.

Fölmentették Haggardot

WINCHESTER, Ky., szept. 28. — Rodney Haggard, milliomos winchesteri ügyvédet, aki agyonlőtte iskolatársát, a szintén milliomos Ben W. Good klubfőnököt, felmentette a nagyszabású tárgyalás során azt vallotta Haggard, hogy azért ölte meg Goodot, mert elidegenítette tőle a feleségét. A gyilkosság augusztus 27-én történt a nyit utasán.

Dr. S. FIRESTONE Magyar fogorvos

NIXON SZINHAZ SPOLST, 402. szoba, Pittsburgh, Pa. Színházban vagy munkát főként a júniusban végez.

OTTI MAGYAR ÓGYFÜRDŐ.

os, meleg, vagy gőzfürdő. Reuma, Csúsz, Köszvény, köszvény, az idegek, kimerültség és jóknál megiepi jóvátét.

M. SZÁKELY Hűtőszobák, 7 Mile Road, T. Mich. Highland Park, K p z

UJDONSÁG! Szabadalmos! Nagi kitalálást, 40 évi élettapasztalattal, 40 évi élettapasztalattal, 40 évi élettapasztalattal.

VARJU KÁROLY Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

A BALKALOM Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

L. FAREKAS Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

NY MAGYAR ÖRYS Lowen Armin Hűtőszobák, 70 AVE. A., NEW YORK, K p z

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by The Szabadság Printing & Publishing Co. (An Ohio Corporation. B. K. Casra, President; Dr. Andrew Casra, Secy. Treas.)

Founded by: E. T. Kobányi Alapította: Kobányi Vilmos. DR. ANDREW CASRA, Editor

Edited and Published at: Szerkesztőség és kiadóhivatal 700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O. Telephone: Bell, Main 3536. Cuy. Central, 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$6.00, félre \$3.00. Külföldre egész évre \$10.00, félre \$5.00. CLEVELANDI IRODA: 700-702 Huron Road, Cleveland, Ohio. SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$6.00, half year: \$3.00. Foreign countries: one year: \$10.00, half year: \$5.00. — Cleveland one year: \$6.00, half year: \$3.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

New Yorki irodánk címe: Eastern Office: Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York Üstveztető: Joseph Horváth, Manager.

A tiszta üzlet

MINDEN ELŐJEL az igazolja, hogy végre megkezdődött a várva-várt harc, a régohajtott környörtelen háború: a drágaság ellen. Az utolsó napokban a mindennapi élet jelentős számú szükségleteinek ára esőkként, de máris hallatszanak hangok a folytatás ellen, máris megszólalt az önzés és haszonlesés, máris megkezdődött az ellenfelezés, mely meg akarja akadályozni az áreséseket, sőt végeredményben még a mai árakat is feljebb akarja srófolni.

A megriadt árdragítók arra hivatkoznak, hogy az új vasuti szállítási tarifa rendkívül súlyos mértékben terheli meg a portékák forgalmi árát és senki sem várhatja, hogy amikor jelentősen emelkednek a szállítási költségei, ugyanakkor esőkkenjenek az árak.

A másik legsúlyosabb érv a szén-kérdés. A vasutak árdragítását legérzékenyebben a kőszén érzi meg és a kőszén drágulása maga után vonja az általános ipari drágulást. A lava természetesen már a bányabárók birodalmából indul ki, hogy félelmetes óriássá növekedjék, mire megérkezik a paloták és kunyhók küszöbéhez. A bányabáró az első, aki udvariasan megfogalmazott üzleti körlevélben, lapintatosan értesíti tisztelt üzletfeleit, hogy tekintettel a vasuti díjszabás ilyen és ilyen mértékű emelkedésére, — szíve fájdalomra, — kénytelen a puha, vagy kemény-szénnek tonáját ennyivel és annnyival felemelni.

A bányabárók manipulációja ellen helyi jelentőségű vizsgálat folyt. Chicagóban és a hivatalos tényezők megállapították, hogy a bányák urai pont kétszerannyival emelték a szén árát, mint amilyen százalékos a tarifa-emelés képvisele. A bányabárók tehát a maguk hasznára akarták értékesíteni a felemelt szállítási díjakat és abban állapodtak meg, ha a vasut többet akar keresni, többet akarnak ők is és legalább annyit, mint a vasuttársaságok.

A vasuttársaságokat kellemetlenül érinti ez a kialakulás, mert a közvélemény elé olyan beállításban kerül az ügy, hogy mindenért a vasutmágnások felelősek, hogy a vasutasok telhetetlensége nehezíti meg még jobban az amerikai munkástömegek megélhetését. A vasutak ezuttal azonban nem hagyják magukat, nem nézik behuny szemmel, hogy őket állítsák bűnbakként a nagy nyilvánosság elé.

A teherszállítási díjszabások emelkedése nagyon jelentéktelen mértékben emeli a mai árakat. Kimutatták például, hogy az illinoisi bányákból Chicagóba szállított szén tonnánként legfeljebb 75 centtel drágul meg és egy férfi öltöny szállítási költsége például Chicagóból Clevelandba, mindössze egy dollár és nyolc centtel kerül többbe az új tarifa alapján, mint került a régi alapon. Még esélyesebb a különbség, ha például a hus árának emelkedését tekintjük. Az új tarifa végeredményében egyegyed centtel drágítja meg a marhahus fontját.

Az izzadó, a vérrel áldozó munkástömeg megunt már azt a gyakorlatot, hogy minden jogos centes emelkedést jogtalanul dollárokkal fizessen meg. A háború alatt született meg a "kikeréketési emelet". Jötték a háborus adók. Újabb terheket rakott a kormány a cigarettákra. Tíz darab cigarettát egy és egyenleved cent adó terhelt és erre a derék dohányvásárosok öt centtel emelték az árat: megfizette a fogyasztó a jogos adót és elrabolták tőle a jogtalan áremelést.

Es ezen az alapon emelkedtek fojtonosan az árak, míg végre odajutottunk, ahonnan nincs tovább. A nagyközönség kezd már tisztán látni és tudja, merre és hol keresse a "bűnöst". És a "bűnösöknek" önként kell jelentkezniük és cselekedniük. És kedves lesz nekünk minden megtért bűnös, éppen úgy, ahogy kedves nekünk Henry Ford és a Studebaker társaság, amely elsőnek követte az auto-király példáját.

A vasutak, igaz, felemelték a tarifát, de ezzel szemben komoly és nagy ígéretet tettek. Azt ígérték, hogy megszűnnek a lehetetlen forgalmi állapotok, hogy zavartalan és megbízható lesz a közlekedés a nagyvannyle állam között. A vasutak munkálkodása alkalmas az minden tisztességes kereskedőnek arra, hogy visszatérjen a régi idők legszebb üzleti jelszavához: "nagy forgalom, csekély haszon". És a vasutak kezdik már beváltani ígéretüket: augusztus hónapban 273.455-el több teherszállító kocsit közvetített portékát, mint a megelőző hónapban. És ha ilyen mértékben javulnak a szállítási viszonyok, ugy annak a hatása nem újabb áremelkedés, hanem jelentékeny árcsökkenés lehet csak.

Végetérték a rendkívüli idők, érjenek véget a "rendkívüli hasznok" is. Ne kutassuk, hány ezer embert csinált milliárkok a véres vásáron; Amerika olyan gazdag, hogy minden ujdonsült milliommot elbir, itt nincs szükség a háborus vagyonok elkobzására. Amerikában csak tisztességes, becsületes és tiszta erkölcsű üzleti életre van szükség. És ennek be kell következni.

Milyen lesz az új pénz Magyarországon?

Svájcban készül az új magyar pénz. — A bojkott miatt késik a pénzek kicserélése. — Nem lesznek újabb pénzlevonások. — A bankjegyeket teljes értékben cserélik át államjegyekké.

A "Szabadság" számára írta dr. Szabó László egyetemi tanár.

Budapest, aug. 29. A magyar kormány már ki nyomatta az új bankkártyákat, melyeket nagy érdeklődéssel és sok reménységgel vár mindenki. Reményeink nem arra vonatkoznak, hogy az új pénz majd sokkal jobb lesz, mint a régi; ezt, fátalóm, egyelőre még nem várhatjuk; de az igen is remélhetjük, hogy ezúttal most már egyforma pénz lesz Magyarországon.

Teljesen illetékes forrásból arról értesülök, hogy az új pénznek nem lesz többé bankjegyek jellege; kibocsátója tehát nem egy pénzintézet lesz, hanem maga az állam. Az új államjegy a régi bankjegytől abban különbözik, hogy a bankjegyeknek kell valami speciális fedezettel bírnia; ha egy bank bankjegyet ad ki, akkor kell a kasszájában nemes fémnek lennie, amely a bankjegyre fedeztetül szolgál s amelyre a bankjegy beváltható. A háború alatt, Amerikát kivéve, minden hadviselő állam jegybankjában nagyon leolvadt a nemes érc fedezet, de azért a legrosszabb bankban is csak maradt valamiképpen az arany. A mi mai bankjegyeinket kibocsátó Osztrák Magyar Banknak is van még valamiképpen aranya, — azt halom, annyi, hogy a forgalomban lévő bankjegyeknek körülbelül ötvenedrészét be tudná váltani. (Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy egy mai korona meger egy régi krajcárt.) De ez már olyan koldus állapot, hogy az arany fedezet már nem sokat jelent, s jobbra, se balra. Ha az állam most egy új bankot teremtene az új bankjegyek kibocsátására, — vajjon honnan venné az új bankjegyekhez a fedezetet, a némes fém? A külföldi beszerzésre egyelőre gondolni se lehet, itthon pedig arany már nincsen. Nem lesz tehát új bankjegy, hanem lesz új államjegy, amelynek fedezete az állam egész vagyona. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy az új államjegy piaci forgalmi értéke azé az, amennyi az állam összes értéke, az állam összes értéke azé az, amennyi az állam összes értéke.

kiadnia, mert Sváje szívesen hitelezett. Ellenben nagyon késleltette az új bankkibocsátását a bojkott, amely minden szállítást lehetetlenné tett, s amely olyan torlódást idézett elő, hogy ámbár a bojkott augusztus 8-án megszűnt, a posta az augusztus 9. és 10-én ide szállított anyagot még máig se bírta teljesen feldolgozni. Amint az egész bank-szállítvány itt lesz Budapestén s az anyagot rendezik és szétosztják az állampénztárak és a nagy bankok között, mindjárt megkezdődik a mai bankjegyeknek az új bankokra való átcserelése. Ugy az osztrák magyar bank bankjegyeit. (a ké-

pénzt), mint a postakártyák, pénztár-kibocsátványait az ugynevezett postapénzt) teljesen kivonják a forgalomból és csak egyféle pénz, az új magyar államjegy lesz forgalomban. Ennek az új pénznek a nagy előnye lesz, hogy az eddigi zavart megszűnik, a vevő és az eladó nem fog többé civódni egymással, hogy kék pénzben történjék-e a fizetés, vagy postában? Megszűnik az a bizalmatlanság, melyet a közönség egy része, a forgalomnak igen nagy hátrányára, a postapénz iránt tanúsít. A bankjegyeknek az új államjegyekre való becserelése al pari történik, azaz levonások nélkül. Tehát száz mai koronaért száz új koronát fogunk

kapni. Ez elvi rendelkezés, mondja a pénzügyminiszter, báró Korányi Frigyes, elvileg így lesz a dolog. Nos, ha ez a szabály elvben ilyen, általános, nem lehetetlen, hogy a gyakorlatban lesz ajóla valami kis kivétel is, talán a nagy vagyonoknál. A kis ember pénzét azonban nem fogják érinteni, ami annál helyesebb és igazságosabb, mert a tavaszi bankjegy-lebégelyzésnél a szegény emberek mind elvesztették a pénzüket felét, a gazdag emberek azonban, akik nem a zsebuikban vagy nem a ládájaiban tartották a pénzüket, hanem bankban, takarékbetét alakjában vagy folyószámlán, — azok semmit sem veszítettek.

Helsingfors

A Finnnek fővárosa, a magyar és finn közötti faj rokonság következtében, különösen érdekeltek a magyarokat. Egy finn származású amerikai újságíró, aki nemrégiben érkezett vissza Finnországból, egy amerikai magazinban képek kíséretében érdekesen számolt be az elődei hazájának fővárosáról. Megállapítja, hogy a finn kultúrának most már csak nagyon központja Helsingfors, hogy az egyetemi hallgatóknak közel hetven százaléka finn s csak harminc százaléka svéd, hogy a sajtójának nagyobb része finn nyelven jelenik meg s hogy a finn intelligens olvasóközönség pompás, sőt klasszikus értékű fordításokban olvashatja most már az anyanyelvén Shakespeare, Goethe és Moliere-t is. Erős, eleven szellemi élet van Helsingforsban s főként az óta, hogy Finnország az orosz uralom alól felszabadult, még jobban kiszélesedett a szellemi élet méretei.

A nemzetközi pénzügyi konferencia

A nemzetközi pénzügyi konferencia nyilvános ülése eddig csak azzal foglalkozott, hogy a megbízottaktól átvette az óriási mennyiségű statisztikai és egyéb kimutatásokat, mindamellett a magánjellegű beszélgetések során a kimagasló vezető személyiségek megállapodhattak abban, hogy miként kezdjenek majd hozzá a valódi munkához. Az általános táncakozást a konferencia angol alelnöke, H. P. Brand fogja megnyitni. Az eszmecsere során nem alakult ki határozott javaslat, de mindenképpen olyan a véleménye, hogy a világ pénzügyi bajait a rendes pénzügyi esztendőkon keresztül kell meggyógyítani s nem kell többé arra tekinteni, hogy az egyes kormányok keresnek egymással támogatást. A német delegátusok élénk részt vesznek a beszélgetésekben, noha szemmel láthatólag kényelmetlenül érzik magukat.

A rablók fizetése

Smith, New York állam kormányzója és Rattigan, a New York állami börtönök főfelügyelője annak a véleményüknek adtak kifejezést, abban a jelentésben, amit a börtönállapotokról most terjesztettek az állami legialaturára, hogy a rabokat, a kik a börtönben kitanultak valami mesterséget, épen úgy meg kellene fizetni, ugyanolyan árszabásban, mint az a munkást, aki az Isten szabadság erejéig keresi meg a kenyerét. Ez által el lehetne érni azt, hogy a börtönök önfenntartó intézményekké váljanak és az egyes államoknál meg kelljenek anyagi pénze, mint amennyire eddig kerültek. Azt a pénzt, amit a rabok keresnek, fenntartásukra lehetne fordítani, ebből a pénzből kárpátának ruhát, ebből kárpátának élelmiszert, sőt még az épületek költségeire is lehetne ebből az összegből vonni. Adolph Lewisohn, ennek a kérdésnek a tanulmányozására kiküldött bizottság elnöke annak a véleményének ad kifejezést, hogy az ilyen beosztás nagyszerű lenne két oldalról is. Nagyszerű lenne a raboknak, akiknek az öntudata, a munkás biztonságát óvna meg és jó lenne a börtönnek, illetve az államnak, amely nagy költségektől szabadulna meg.

4%

Kamatot fizetünk nálunk elhelyezett pénze után és betétjét bármikor visszafizetjük.

Gyorsan megérkezik Magyarországra a rokonainak szánt pénz, ha általunk küldi és több koronát is kapnak, mert a mi árfolyamaink a legalacsonyabbak.

Bármely magyarországi bankba átutaljuk pénzét és a bankkönyvet kihozhatjuk.

Ha utazik haza vagy kihozat valakit, úgy forduljon hozzánk, mert a hajójegyét nemcsak eredeti áron kapja a legjobboldalakra, de a szükséges okmányokat is megszerezzi.

Ugyan bajos dolgát az óházában elintéztetjük. Közjegyzői osztályunk lelkiismeretes és szakavatott vezetése alatt áll és ügyeit bátran bízhatja reánk.

Felsővárosi ügyfeleink kényelmére fiókirodánk hajózási és közjegyzői ügyekben is készségesen ad felvilágosítást.

NEMETH ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök.
FŐÜZLET: FIOKÜZLET;
10 E. 22nd STREET 1597 SECOND AVE.
a Bankpalotában corner 83rd St.
NEW YORK CITY

Az éhes Lloyd George

Hogyan eszik az angol miniszterelnök. — Jó reggelt, uram, lenne kegyes rövid intervjut adni nekem. — Intervjút nem, de megmondom magának, hogy mit csinál. Adok magának anyagot egy érdekes hír megírására. Jöjjön, natasson nekem egy jó vendéglőt s jöjjön be velem, írja le, hogy miképpen eszik egy éhes angol miniszter.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA KAPHATÓ.

Otthon Karácsonyra

KÜLÖN KARACSONYI HAJÓ

EUROPÁBA

Indul október 16-án

Az összes kontinentális kikötőbe, Liverpooltól ki. Fontos összeköttetés a többi hajóra. Megbizottunk egészen a kiszállásig utasainkkal együtt utazik. Utielevek és egyéb iratok megszerzésében, podgyász elköltésében, stb. szívesen segítünk.

UTIKÖLTSÉG:			
PRAGA	\$106.30	KRAKAU	\$102.00
BECS	\$105.50	LEMBERG	\$104.00
BUKAREST	\$112.00	VARSÓ	\$111.00
ZÁGRÁB	\$106.00	HAMBURG	\$115.00
BELGRÁD	\$111.00	DANZIG	\$125.00
SZÓFIA	\$112.00		

Hajójegyét foglalja le nálunk azonnal.

COLLVER-MILLER CO.

2033 East Ninth Street, 1698 W. 25-ik utca, Cleveland, Ohio

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

S. S. SUSQUEHANNA

INDUL NEW YORKBÓL EGYENSEN

BRÉMÁBA

NOVEMBER HÓ 17-ÉN

Kabinjegy \$175-től \$200
Harmadosztályú jegy \$55-hadtól \$125

Jelentkezze a következő címen:
45 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Vagy a helyi ügynökségnél.

40 DOLLÁR

kamatot fizetnek egy évre minden nálunk elhelyezett 1000 dolláros takarékbetét után.

KISS EMIL

BANKAR
133 Second Avenue, New York.

WILSON A LIO COX

Az elnök első látkozata mozgalmat.

Az ir kérdések Ligája.

WASHINGTON Wilson elnököt az első irányban, hogy Cox kormányzati kamrák egyik nyilatkozatában foglalkozik. Ligája "milyen lehet az ir kérelem?" A nyilatkozat titkár adott válasza. tulajdonképpen a Los Angeles Schwarts levele kérdéssel fordítva hogy mit lehet kérdezeni. "Ugy, teny mondia a nyilatkozat világbeke egy kében szükség fórumot terem minden nemzeti irat a kérdése hatással lehetne a világszerte Schwarts következtet az egyik az a publikus értelemzőnk a fő szerző, mély szerkesztés gyűlése idején az előtt, hogy a megítélés egy hogy a másként boljont." "S nem is amikor on az egyezményt tá, azt egyet, háborukat és ilyen területre hogy a szakmai orvosolni?"

PUSZTIT

GENE, szent zett jelentős községnek a tak s a város nempon keresz nem jutnak szíves lesznek meg azok is, kötelező profil Chamonix város az árvíz s tufa el fogják a művek megúj hatók lesznek kezében álló millió frankra

CAN VASTER

Egyre több ir canadai vasg

OTTAWA

Honapadban hat hónapig ugynevezett vasat termelő 2796 tonna, a furnaceokban első sorokban a termelés, a bűn csak 392 tonna, a 378 tonna pi tek az idén hat millió éven volt a Havi

ÜZEN

ATLANTIC T 1329 THIRD NEW YORK

HORVATH PETER Teregti most a k. Pénz külletet. A mindennapi életet a szabi. Temessége Szófia, Szófia. Rokonai kihozhatják a hajójegyét bizorok. Ez által melevet és látomást konzul által.

ATLANTIC B

MELY HAJÓ ARUL MIND RA ES PENZ VILAG MI SZEBE, INC VILAGOSITA LAZAR tulajd

WILSON SZÓL A LIGÁRÓL COX MELLETT

As elnök első politikai nyilatkozata a választási mozgalmak során.

WASHINGTON, szept. 28. — Wilson elnök a mai napon megtette az első lépést abban az irányban, hogy segítségére legyen Cox kormányzónak a választási kampány során. Az elnök egy nyilatkozatot tett közre, amelyben azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a Nemzetek Ligája milyen vonatkozásban lehet az ir kérdéssel.

A nyilatkozat, amit Tumulty titkár adott ki az elnök utasítására, tulajdonképpen egy válasz a Los Angelesi Edwin M. Schwartz levelére, aki azzal a kérdéssel fordult az elnökhöz, hogy mit lehetne tenni az ir kérdésben.

„Ugy tetszik nekem, mondja a nyilatkozat, — hogy a világéle és szabadság érdekében szükséges valami olyan fórumot teremteni, amely minden nemzet oda vihessék azokat a kérdéseket, amelyek kiállításra kerülnek a világéle érdekében a világszabadságra.”

Schwartz a maga levelében a következőket írta az elnöknek: „Arok az erők, amelyek a republikánus szavazókat támogatják, azt vitatják, hogy ha mi jóvá hagyjuk a Nemzetek Ligája egyetemes tizedik cikkét, akkor a köztársaságunkat veszélyeztetjük, mert az ir irányában bonyolították le, ahogy arra szükség lesz.”

„Nem tény-e s nem juty kell-e értelmezni a dolgot, hogy a fő szerződés társak az egyetemes szerkesztése és jóváhagyása idején azt tartották szem előtt, hogy a tizedik szakasz megtiltsa egyik nemzetnek, hogy a másiktól területet raboljon?”

„S nem igaz-e az is, hogy amikor ön a tizedik szakaszt az egyetemes szívének mondogatta, azt érte, hogy az európai háborúk majdnem mindig ilyen területvesztéseket okoztak s hogy a szakasz azt akarja épen orvosolni?”

PUSZTIT AZ ÁRVIZ

GENE, szept. 28. — Ideérkezett jelentés szerint Martigny községnek a vízmeve elromlottak s a város-népe egynehány napon keresztül egyáltalában nem juthat vízhez. Azért hort és siet lesznek a környéknek inni még azok is, akik különben a fölételes prohibíciónak a hívei. Chamonia vágyát elarozotta az árvíz s talán még hetek is el fognak telni, amíg a vízmevek megrepülnek. Az árvíz következtében beállott kár egynehány millió frankra rug.

CANADA VASTERMELESE.

Egyre több iront termelnek a canadai vasgyárak. OTTAWA, Can., szept. 28. — Canadában a folyó év első hat hónapjában 502.667 tonna vasvasat termeltek. Ebből csak 2796 tonna készült villamos fűrnacokban. Az elmúlt év első felében 524.977 tonna volt a termelés, míg a másik felében csak 392.804 tonna. Átlag 83.778 tonna vasvasat termeltek az idén havonta, míg a múlt évben, csak 76.482 tonna volt a havi átlag.

ÜZENET AZ ATLANTIC EXCHANGE-TÓL

1329 THIRD AVENUE, NEW YORK CITY. HORVÁTH PÉTER, DETROIT, MICH. Törvénlyel most Jugo-sláviahoz tartozik a pénzt tartó órák. A mindennapi árvízvesztések miatt most lehetetlen egy állandó árat szabni. Törvénnyel most Jugo-slávia, részben Romániahoz tartozik. Sokan kihasználják annak. Különböző hálózatokat hoztak létre az utazók számára. Es által megkaphatják az utazók és látogatók számára az Amerikai Konzul Állat.

Apuhásztermelés nagy lesz az idén

A bányatulajdonosok annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy a télen valószínűleg nem lesz szénhiány. Ehhez azonban az kell, kell, hogy a vasutak is közreműködjenek.

WASHINGTON, szept. 28. — A National Coal Association hivatalos közlése szerint a bányatulajdonosok kötelezték magukat arra, hogy ezen a télen hetenként tizenkét millió tonna puhaszén fognak termelni, a minek az lesz a következménye, hogy a télen nem fagy meg senki, sőt nem is fázik majd senki a szénhiány miatt, mert lesz szén, amennyi csak kell. Igaz, hogy az erre vonatkozó első ígéret a puhaszén bányák tulajdonosai még a nyáron megígérték, de ezt a termelés mennyiségét nem voltak képesek elérni. Igaz, ennek oka főleg abban keresendő, hogy igen sok kellemetlenség volt a bányatulajdonosoknak.

Nagyon valószínűnek látszik, hogy december elejéig a bányatulajdonosok az összes nehézségeiket el tudják intézni és akkor az iszem a maga teljesességében megindulhat. A termelés teljes ki nem alakulásához az is nagyban hozzájárult, hogy a szállítási viszonyok nagyon rosszak voltak. Éppen ezért most hozzátesszük a kijelentésükhöz a bányatulajdonosok, akik az ígéretüknek csak akkor lesznek képesek teljesíteni, ha a vasutak is megtesznek minden tőlük teljehetőt, ami arra vonatkozik, hogy a szállítást olyan irányban bonyolítsák le, ahogy arra szükség lesz.

A LÉGI CSEMPÉSZ

Aki repülőgépen csempézi az aranyat és ezüstöt. PAU, Franciaország, szept. 28. — Egy elegáns terméti ur, aviatikus kosztumban, aki pilóta igazolványt is tudott felmutatni, tényleg megjelent az itteni repülőgépek terepén és abbéli kivánságát fejezte ki, hogy szeretne egy repülőgépet venni.

VEDŐSZÖVETSÉG LESZ A "KIS ANTÁNT"

ROMA, szept. 28. — Take Jonescu a román kabinet tárcánélküli minisztere a Giornale d'Italia munkatársával folytatott beszélgetés kapcsán azt a kijelentést tette, hogy az úgynevezett kis antánt, amelyik Csehszlovákiából, Jugoszláviából és Romániából áll, tisztára védelmi szövetség. Jonescu hír szerint mint az olasz kormány vendége van Romában s a célja az, hogy meggyőzze Olaszországot arról, miképpen a kis antánt nem táplál ellenséges érzelmet Olaszország iránt.

Jonescu azt mondja, hogy mindaddig csak Csehszlovákia és Jugoszlávia között van szerződéses foglalt szövetség, amelyet nemcsak a betöréseknek a Nemzetek Ligája el is. Ennek a szerződésnek az a célja, hogy a magyar békeszerződés rendelkezései be legyenek tartva. A két állam Romániával csak megállapodásra lépett. Románia sohasem fog olyan politikát folytatni vagy támogatni, ami Németországnak kedvez, mondja Jonescu, ellenben a közbeség államok között erős szövetséget szeretne létrehozni, hogy elválasztva tartsa Németországot Oroszországtól, mivel valószínűnek tartja, hogy ez a két ország a jövőben szövetséget írgyálnak majd köztük egymással.

Mentsük meg a szibériai magyar hadifoglyokat.

A Szahadágpus befolyt adományok folytatásához a huszonkilencedik — kimutatás. Cseregi L., Orenco, Oregon \$ 5.00 Bur G. Cleveland, O. \$ 5.00 Köpecs Lajos, Wyandott, Mich. \$ 5.00 Cseh József, Somerville, Mass. \$ 5.00 Bíró Károly, Adelaide, Pa. \$ 2.00 Összesen: \$ 22.00 Előzőleg kimutatott összegek: \$ 14,953.74 Az eddigi gyűjtés eredménye: \$ 14,975.74 Az Egyesült Magyar Egyletekhez elküldött összegek: \$ 11,190.61 Mai napon elküldtünk \$ 22.00 A Committee for Hungarian Sufferers, New York City címére elküldve \$ 2,633.28 Az Amerikai Magyar Szövetségnek elküldve \$ 1,129.55 Összesen: \$ 14,975.74

90,000 AUTO ÁLL A HADSEREG RENDELKEZÉSÉRE

A hadsereg rendelkezésére álló autók és egyéb motoros járműveknek nem tudnak megfelelő helyiséget találni. Már a múlt Kongresszusban szóba került ez a körülmény.

WASHINGTON, szept. 28. — Tekintettel arra, hogy a hadsereg legfőbb vezetősége nem tett intézkedéseket arra vonatkozólag, hogy a hadsereg szükségletét elegendő megfelelő módon az egyes hadtestek között eloszassák, a hadsereg rendelkezésére álló 90,000 autóból és egyéb motoros járműből még most is raktáron vannak. A kocsik legnagyobb része immár két esztendője, a szabad ég alatt van. Ez pedig annyit jelent, hogy lassan, de biztosan tönkremennek.

A múlt kongresszusban már szóba került ez a körülmény, és a kongresszus tagjai közül nem egy annak a véleményének adott kifejezést, hogy nem ártana, ha a hadügyminiszterium kitisztogatót a háza környékét. Ezzel szemben azonban semmi sem történt, a kocsik nagy része még most is a szabad ég alatt van. A baj az, hogy a kocsik már két telet is kihuztak a szabadban és most újra szigorú tél elő nézünk. Kérdés, hogy a drága pénzen vásárolt és jól nem használt kocsik kirakják-e ezt a harmadik telet? A hadügyi bizottság által kidolgozott terv szerint a hadseregnek ezekre a motoros alkalmatlanságokra van okvetlenül szükségük: 4746 személyszállító autóból, 14,535 autóból, melyek kocsira és 7037 motorbiciklire.

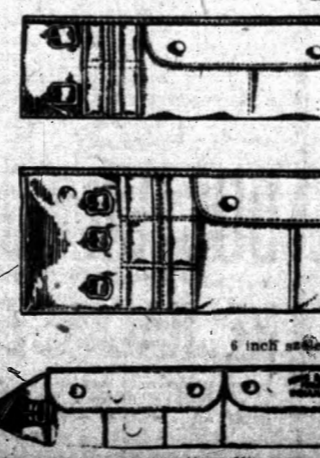
A hadsereg körülbelül 280,000 emberből áll. Ezek közül körülbelül 15,000 ember van állandóan a Philippini szigeteken, és körülbelül ennyi a tiszték száma is. Politikai körökben remélik, hogy az anomáliának rövidesen véget vetnek majd.

VEDŐSZÖVETSÉG LESZ A "KIS ANTÁNT"

ROMA, szept. 28. — Take Jonescu a román kabinet tárcánélküli minisztere a Giornale d'Italia munkatársával folytatott beszélgetés kapcsán azt a kijelentést tette, hogy az úgynevezett kis antánt, amelyik Csehszlovákiából, Jugoszláviából és Romániából áll, tisztára védelmi szövetség. Jonescu hír szerint mint az olasz kormány vendége van Romában s a célja az, hogy meggyőzze Olaszországot arról, miképpen a kis antánt nem táplál ellenséges érzelmet Olaszország iránt.

Jonescu azt mondja, hogy mindaddig csak Csehszlovákia és Jugoszlávia között van szerződéses foglalt szövetség, amelyet nemcsak a betöréseknek a Nemzetek Ligája el is. Ennek a szerződésnek az a célja, hogy a magyar békeszerződés rendelkezései be legyenek tartva. A két állam Romániával csak megállapodásra lépett. Románia sohasem fog olyan politikát folytatni vagy támogatni, ami Németországnak kedvez, mondja Jonescu, ellenben a közbeség államok között erős szövetséget szeretne létrehozni, hogy elválasztva tartsa Németországot Oroszországtól, mivel valószínűnek tartja, hogy ez a két ország a jövőben szövetséget írgyálnak majd köztük egymással.

KING-FÉLE PÉNZTARTÓ ÖVEK

BAMBINO

Gyermekek szeretik! Mindig többet kérnek belőle

Ne kinezsa a szorulásban szenvedő gyermeket fürteimes és gőresedtet okozó olajokkal. Adjon neki egy kanál Bambinót, ezt a kellemes íz, könnyen emészthető és gyors eredményt hozó használt. Széleskörű, bőséges, hasznos és szorulásban szenvedőknek megváltást jelent.

Próbálja ki, legyen egy üveggel. Kapható minden gyógyszerárban 50c-ért vagy 60c-ért mentve közvetlenül a gyárból. Az eredeti csomagot a Bambino Baby látható, ellenben e nélkül hamisítvány.

F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, Brooklyn, N.Y.

MEGÖLTEK HÁROM JAMES COX A KISGYERMEKET LIGA MELLETT MÉRGES TEJJELE NYILATKOZOTT

A halottkém esküdtészek szerint háromszoros gyilkosság történt Newport, Ky. helységben.

A megyei ügyész szerint egy héten belül letartóztatják a méregkeverőt. NEWPORT, Ky., szept. 28. — A newporti és környéki lakosság körében nagy a felháborodás Carl Williams newporti lakos három apró gyermekének megmérgezése fölött. A három kisgyermek, a 4 éves Shirley, a 2 éves Carl és a 4 hónapos Stanley egy órán belül haltak meg nagy kínok közt szeptember 15-én hajnalban. A gyermekek tejet kaptak ebédre szeptember 14-én délután. Alig költötték el a tejet, mind a három rosszul lettek, vomagolni kezdtek s nagy kínok közt meghaltak másnap hajnalban.

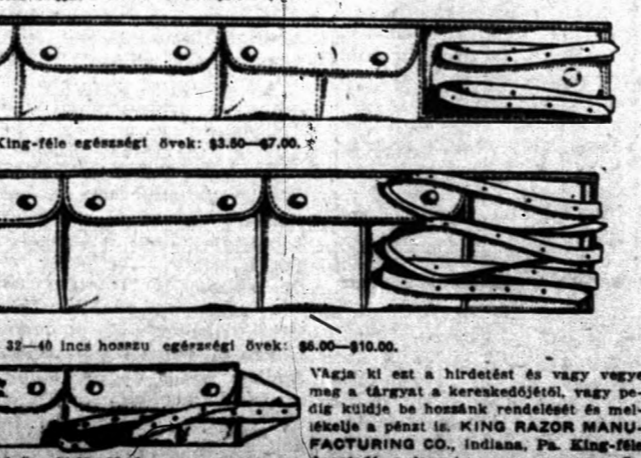
A halottkém és esküdtészek a mely megvizsgálta az esetet, azt állapította meg, hogy a gyermekek a tejükbe ismeretlen kéz által kevert mérget folytán haltak meg. „A verdikt világosan megmondja, hogy háromszoros gyilkosság történt. — jelentette ki Blaine McAllen megyei ügyész. A jövő héten már valószínűleg letartóztatjuk azokat, akiket a méregkeveréssel gyanúsítunk. Máris számos egyén van, megfigyelés alatt.”

A halottkém és esküdtészek a mely megvizsgálta az esetet, azt állapította meg, hogy a gyermekek a tejükbe ismeretlen kéz által kevert mérget folytán haltak meg.

VISSZATART FEGYENC. HARDING A KORMÁNY ELLEN.

Wheelingben visszatért egy fogoly a fegyházba, aki hosszabb ideig szökésben volt. WHEELING, W. Va., szeptember 28. — Az itteni fegyházban olyan esemény játszódott le tegnap, amilyen az intézet történetében eddig soha. Warden Terrel szerint egy fegyenc, aki hosszabb ideig kezesült szökésben volt, visszatért a fegyházba és elfoglalta a régi celláját.

KING-FÉLE PÉNZTARTÓ ÖVEK

MANNIX MEG FOGJA LÁTOGATNI McSWINEYT

As ausztráliai érsek, aki bátor harcosa az ir ügynek, "csodá"-nak jelentette ki azt, hogy MacSwiney még életben van.

LONDON, szept. 27. — Valóban csoda, hogy MacSwiney még életben van, jelentette ki Dannel Mannix ausztráliai érsek, az ir ügy bátor harcosa, a mikor ma délután eltávozott a brixtoni börtönből, ahol az éhezési polgármestert megátogatta. MacSwiney most már elérte az éhségstrájkja negyvenhetedik napját. Nagyon gyengének érzi magát. MacSwiney hozzátartozói Sir Normand Moorehoz fordultak, a Royal College of Physicians elnökéhez, azt a kérdést intéve hozzá, hogy meddig maradhat életben s vajon visszanyerheti-e az egészségét, ha megszakítaná az éhségstrájkot.

A híres orvos, csodálkozónak adott kifejezést, hogy MacSwiney ennyi ideig kibírta az éhezést, ha csak nem ételték titokban, mondotta. Nem tartja kiártnak azt, hogy ha az éhségstrájkot megszünteti, az egészségét visszanyerheti.

Rendkívül eleven az állapotban képet — mondotta az orvos — s az esete olyan, hogy majdnem hihetetlen. De Valera, az ir "kötárság" elnöke tisztelettel küldött MacSwiney feleségének Az üzenetében azt mondja. A tömegek, amelyek most nem ostromolhatják meg annak a börtönnök a falait, amelyek mögött a férje tartózkodik, némaságra vannak kárhoztatva, de a férje hűségét nem fogják elfelejteni.

SIoux City, szept. 28. — James M. Cox ohioi kormányzó, a demokrata párt elnökejelöltje a South Dakotában mindenütt elmondott beszédeiben kijelentette, hogy az Egyesült Államokban az a körülmény, hogy a munkabérek esetleg lejjebb fogják szállítani, tisztára csak annak lesz betudható, hogy Amerika még most sem tagja a Nemzetek Ligájának.

A kormányzó szerint "a szenátor oligarchia" az oka annak, hogy a liga tagságot az Egyesült Államok még most sem érthette el. Az a bizonyos rendszer, amely oka volt annak, hogy a business viszonyok rosszak legyenek, oka volt egyúttal annak is, hogy a munkaviszonyok egyre rosszabbak lettek.

Cox tegnap öt perces beszédek tartott Vermillionban, Yanktonban, Stocktonban, Tripben, és Tartktonban.

Lincoln Nebraskában kijelentette Cox, hogy nagyon tiszteli W. J. Bryan, aki pedig nagyon ellene volt, hogy a párt őt nominálja. Azért tiszteli, mert progresszív elvei vannak.

KISS EMIL BANKÁR

133 SECOND AVE., NEW YORK

A korona oly olcsó

e zidősze rint, hogy sok dollárt takarít meg, ha akár a rokonainak szánt akár budapesti bankban elhelyezendő koronáit most veszi meg. Kiss Emil bankhához kell fordulnia, ha pontos és megbízható kiszolgálást akar.

HAJÓJEGYEK — ŐHAZAI ÜGYEK

Szólóprézelés

Californiai és ohioi szőlőt prézelünk és eladunk. Cégünk 22 éve áll fenn. Új cím: REHMAR FRUIT PRODUCTS COMPANY Cleveland, O. 6200 Woodland Avenue, 220, V. 23, 26, V. 29

Pathé Magyar Lemezek

Minden másnál jobb

Mert Magyarországon készülnek nemzeti énekesek és zenészek által. Tisztább és erősebb a hangjuk, mint más lemez. — Egy tartós zafirkóval játszanak. — Nincs örökös tucserelés.

A lemezek nem karcolódnak és nem kopnak el. Játsszhatók mindenféle fonográfokon. Nem kerülnek többre, mint más. Gyűdjön meg. Menjen a legközelebbi Pathé kereskedőhöz és játssza el magának a következő lemezeket:

BERKES BELA CIGANYBANDÁJA		
1503) Alom keringő) Végre egyedül	10	\$1.00
1527) Sas Náci csárdások. 1. csoport) Sas Náci csárdások. 2. csoport	10	\$1.00
KIRÁLY ERNŐ NÉPDALÉNEKES		
1517) Szólt az Isten) Kecskébóka	10	\$1.00
1522) Art igérted) Huszad csak	10	\$1.00
1529) Kirugok még ma hámból) Ma még megsiratlak	10	\$1.00

Pathé lemezek kaphatók a következő kereskedőknél:

NEW YORK, N. Y. Hebert & Huesgen, 18 East 42nd Street, (near Fifth Avenue)	BRADDOCK, PA. Braddock Furn. Co., 559 Braddock Avenue.	LATROBE, PA. C. R. Hollenbough, 1111 Ligonier Street.
Saul Birns, 111 Second Avenue.	CANNONSBURG, PA. H. T. Welty, 102 Pike Street.	SHARON, PA. V. B. Stader, 205 Depot Street.
Weiss' Pathé Shop, 327 East 86th Street.	CONNELLSVILLE, PA. Zimmerman-Wild Co., 154 W. Crawford Street.	UNIONTOWN, PA. Bolotin & Son, 1315 Sharpville Street.
H. Levitan, 551 East 138th Street.	CHARLEROI, PA. H. Porter, 502 Fallowfield Avenue.	WASHINGTON, PA. Davis Furn. Co., Inc., Washington Furn. Co., 137 S. Main Street.
D. Michels Company, 338 East Street (Black Rock Section)	ELLWOOD, PA. Ellwood Music Shop, 812-7th Street.	YOUNGSTOWN, O. Michigan Furn. Co., E. Federal Street.
PERTH AMBOY, N. J. J. Smearing	FAIRMONT, W. VA. Home Furn. Co., 308 Jefferson Street.	
TRENTON, N. J. Simon A. Robbins, 701 So. Broad St.	PITTSBURGH, PA. Pathé Shop, 963 Liberty Avenue.	
PITTSBURGH, PA. J. Smearing	ROSENBAUM CO. Liberty, Penn & 6th Street.	
EAST PITTSBURGH, PA. Joseph Gaal, Cor. Electric & Braddock Aves.	MONONGAHELA CITY, PA. Ginsberg Bros. Furn. Co., 414 Main Street.	

Pathé Frères Phonograph Company

20 Grand Ave. Brooklyn, N. Y.

MI BANK

2nd FLOOR, 32nd AVENUE, Corner 83rd St. CITY

George

Ministerei.

reggelt, uram, lenne rövid intervjut adni ne-

tervjut nem, de megmagának, hogy mit Adok magának anyadekes hír megírásán, mutasson nekem vendéglet s jöjjön be írja le, hogy miképpen a éves angol miniszter.

csenyra

NYI HAJÓ

ABA

16-án

Liverpoolon át. Pontos és egészen a kiszállásig egyéb iratok megszerzési segédkezőnk.

U	\$102.00
ERG	\$104.00
U	\$111.00
ERG	\$115.00
G	\$125.00

nk azonnal.

ER CO.

98 W. 25-ik utca, 123, 29, 85

OMPANY, INC.

HANNA

YENESEN

ABA

17-ÉN

\$175-161 \$200

\$125

clment

YORK, N. Y.

knél.

George

Ministerei.

reggelt, uram, lenne rövid intervjut adni ne-

tervjut nem, de megmagának, hogy mit Adok magának anyadekes hír megírásán, mutasson nekem vendéglet s jöjjön be írja le, hogy miképpen a éves angol miniszter.

csenyra

NYI HAJÓ

ABA

16-án

Liverpoolon át. Pontos és egészen a kiszállásig egyéb iratok megszerzési segédkezőnk.

U	\$102.00
ERG	\$104.00
U	\$111.00
ERG	\$115.00
G	\$125.00

nk azonnal.

ER CO.

98 W. 25-ik utca, 123, 29, 85

OMPANY, INC.

HANNA

YENESEN

ABA

17-ÉN

\$175-161 \$200

\$125

clment

YORK, N. Y.

knél.

BEREK

Amikor beteges...
Korábban...
Vasárnap este...
D. e. 10 óra...
702 HURON ROAD.
L. NYELVMESTER-1 azo-

ELL

Vasárnap este...
D. e. 10 óra...
702 HURON ROAD.
L. NYELVMESTER-1 azo-

NYELVMESTER

Vasárnap este...
D. e. 10 óra...
702 HURON ROAD.
L. NYELVMESTER-1 azo-

RY CO.

CLEVELAND, O.

MÓD

EGYKÉZELÉS

APIG SEM

all eljárás...
Kérve a...
Rendelő órák:

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

EGYHÁZI HIREK.

AZ AKRON ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. EGYHÁZ HIREI.

Szüreti mulatság.

Az Akron és vidéki Magyar Református Egyház október hó 13-án, vasárnap este fogja megtartani az évi első társas összejövetelét szüreti mulatság keretében az iskolai helyiségben. A rendező bizottság megteszt minden előkészítést, hogy minél nagyobb sikere legyen az összejövetelnek. A csosz leányok és ifjak táncán kívül, szavaltat s zene hangverseny is lesz. Az egyház tagjai s pártfogói úgy Akronból, mint Kenneról és a Barbertoni Leányegyház hívei is mind nagyban közlnek az egyházközség szüreti mulatságára.

Keresztelések.

László Mihály és neje, Horváth Vera négy gyermekét, Mária, Anna néven. Keresztül: Farkas Lajos és Filipp Mária. Kovács József és neje, Nagy Erzsébet fűgyermekét, Lajos néven. Keresztül: Süllő Imre és Dominics Anna volt Vodly Mihály és Kára Veron leány gyermekét, Margit néven. Keresztül: Kára Péter és Kára Erzsébet.

Isteni szünetek.

Vasárnap október 3-án Akronban a ref. templomban 9 órakor Sunday School, 10 órakor istentisztelet, predikáció. A barbertoni leány egyházban istentisztelet, d. u. fel három órakor a Hoboken streeti amerikai ref. templomban. Istentisztelet végeztével az egyháztanárs havi gyűlést tart.

Esti iskolák.

Akronban október 4-én megnyitnak az esti iskolák, a ref. egyház részéről is felhívjuk a hívek figyelmét a kedvező alkalomra, melyet az iskolai igazgatóság nyújt az angol nyelv és az ipari "High School" tantervüknek megtanulására. Az oktatás teljesen díjmentes. A magyarság részére a South High Schoolban (Thornton) és Coburn street sarkán hétfő, kedd, szerda és csütörtök este 7-9 órák közt lesz nyitva az iskola.

A PITTSBURGHI ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. EGYHÁZ KÖZSÉGÉBŐL.

Közi: Kalassay Sándor esperes.

Isteni szünetek.

Október hónap 3-dikán a következő istentiszteletek tartandók: 1. Reggel 10 órakor vasárnap iskolá. 2. D. e. 11 órakor rendes istentisztelet. A tanús tárgya: "Ki az igazi keresztény?" 3. Délután három órakor rendes istentisztelet Rankinban.

EGY TISZTESSÉGES ORVOSÁG TISZTESSÉGESEN HIRDETVE

ORVOSOK és PATIKUSOK azért ajánlják

BULGÁR VÉRTEA

Tudják azt, hogy gyökerekből, ágakból, magokból, virágokból álló a kitűnő szer és ha a régi jó mód szerint készítik el akkor kiadja magából azt a pompás, erőteljes, természetes, egészséges, életet jelent, ami tisztítja és frissíti a vért, édesíti a gyomrot, elűzi a májat és kiűzi a mérgeket a vesékből.

A BULGÁR VÉRTEA lefekvés előtt forrón kell inni. Hülénd egy óra alatt segítséget nyújt s megvédi az INFLUENZA ÉS TÜDŐGYULDÁS veszélyétől. Nincs még egy olyan jó orvosság, mint a Bulgár vértéa. Kéjlen patikusait meg meg egy dobozát és azonnal a betegség útjára lép. Ha patikus kifogyott volna, úgy írjon hozzánt és azonnal küldjék a postán, biztosítva és bérmentve. Egy nagy családi doboz ára \$1.25, három doboz ára \$3.15, míg hat doboz ára \$6.25. Cím: Marvel Products Co., 110 Marvel-Building, Pittsburg, Pa.

MEGHÍVÓ.

AZ ORSZÁGOS NEMZETI REPUBLIKÁNUS PÁRT MAGYAR OSZTÁLYA TISZTELTETEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT AZ

1920 OKTÓBER HÓ 3-IKAN,

vasárnap délután 3 órakor, a **WOODS. THEATREBEN**

Dearborn és Randolph St. ságok, Chicago, Ill. tartandó **megnyitó választó gyűlésre**

A gyűlés főszónoka: HON. MEDILL McCORMICK.

Illinois állam szenátora, lesz, ki a Nemzetek Ligájáról fog beszélni, mely leginkább érinti a magyarság érdekeit. A szónoklatok közti szünetekben kiváló zene és énekasművészet lesznek. Minden magyart, kit Amerika és szülőhazája sorsa érdekel, jelenjen meg. Színháznyitás 2 órakor — a gyűlés vége 4:30-kor.

SZABAD BEMENET.

ELLIS ISLANDI HIREK.

A felsőbb bevándorlási hatóság által Ellis Islandra megküldött statisztikai adatok szerint a folyó évi június no harmadikával záródott bevándorlási évben 430.000 bevándorló érkezett az Egyesült Államokba. A visszavándoroltak, vagyis az olyanok száma, kik ezen bevándorlási év folyamán elhagyták az Egyesült Államokot 288.000 volt, minifogva 142.000-nyi bevándorlási többlet mutatkozik.

Févi július 1-je óta, létről-hétre emelkedett a bevándorlás. E hónapban 85.000 bevándorló érkezett az Egyesült Államokba, míg augusztus hónapban meghaladta a 90 ezeret a bevándorlók száma. A folyó szeptember hónap bevándorlása, még ezt a számot is túlhaladja majd, mert átlagos számítás szerint, jelenleg 3.500 bevándorló érkezik naponta Ellis Islandon az Egyesült Államokba.

A "VAK UTAS" SORSA.

Három héttig szenvedett Ellis Islandon, a 18 éves Wanderleben Richard, ki mint Stowaway érkezett ide Hamburgból. Megérkezésekor a bevándorlási tisztviselők lefűltek és átszállították Ellis Islandra, hol a vizsgáló bíróság, ugys mint német alattvalót, ugys mint stowawayt kiűzték és deportálást rendelt el.

Wanderleben, kit egy legközelebb Hamburgba induló hajóval akartak deportálni, megunt az ellis islandi egyházugy életét. Szerdán éjjel sikerült neki onnan megszöknie, de nem akarja elárulni, hogy miként szökött meg. Nem vesztette el meg semmit; mert egy árva fillére sem volt és az egyedüli vagyonra, a rajta levő bőr matróz ruha volt. Ebben a bőr ruhában járt-kelt két napon át New York utcáiban éhen, szomjan, mikor is az éhségétől teljesen kimerülve egy ember szőlött meg a 137-ik utca sarkán, kitől ennyivalót kért, de a csak angolul beszélő ember, sem értette meg a hozzá német nyelven intézett kérelmet, mire Wanderleben jelekkel mutatta, hogy éhes. A megszólított erre elvezette a legközelebbi rendőr állomásra, hol mindenképpel enni adtak neki, de egyuttal mint csavargót letartóztatták és egy tolmács segítségével kihallgatták. Megtudták, hogy egy Ellis Islandról megszökött stowawayval van dolguk, a rendőrök a kihallgatás után visszakérítették a szigetre.

Wanderleben, ki Hamburgban született, már akkor határozta el, hogy kiszökik Amerikába, mikor a háború alatt átküldött amerikai hadsereg ka-

A "SZABADSÁG" MEGBIZOTTJAI.

Tudatjuk olvasóinkkal, hogy a youngstowni kerületben a következők a Szabadság megbizottjai, akik fel vannak jogosítva az előfizetést felvenni és nyugtázni:

Youngstowni iroda: 336 West Federal street.
Niles, O. Veress István 518 Depot street.
Warren, O. Druga Mihály 615 East Ave.
East Youngstown, O. Ress Testvérek, 3418 Wilson Ave.
Alliance, O. Sepsi József cio Alliance Bank.
Canton, O. Tolvaj Lajos, 1926 Mahoning Road.
Sharon, Pa. Shamu György, 152 Spruce street.
Farrell, Pa. Antal István, 330 Fruit Ave.
Sharpville, Pa. Szalma János, 66 Shenango street.

A Homesteadi M. Önképzőkör

1920. évi október hó 2-án tartja **NAGY SZÜRETI BAJLÍAT** a Turner Haliban, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívjuk.

Előszóelő zene. Húsdító italok és józsi ételekről gondoskodva van.

A RENDEZŐSÉG.

A Megállapodott Köhögés

gyógyász. Anonim gyógyászati nyilatkozat. Megszűntet a bántalmakat; szelídített; hatékony és megbízható; fájdalommentes és egyszerű.

PISO'S

Hozzátartozók kihozatala Európából

Hetenként a nagy b csoportok érkeznek Amerikába, akiknek ügyeit mi intéstük el. Mi nem "nyilatkozatokat" íratunk alá, melyvel Ön nem ér célt. Nekünk három hivatalunkunk van Európában, kik minden ügyben személyesen járnak el és az utasok az ő felügyeletük alatt jönnek egész Amerikáig.

Kihozatali sikereinkről már sokan meggyőződtek. Kérjen részletes felvilágosítást arról, hogy hogyan hozhatja ide családját gyorsan, baj és kellemetlenség nélkül. Ohazai ügyeket előállunk az azokat európai bankba, vagy a Postatakágykőpénztárba.

Bármily ügyben készséggel megadunk minden felvilágosítást. Írjon, vagy jöjjen el személyesen a címre:

HENRY C. ZÁRÓ, BANKÁR 39 Cooper Sq. NEW YORK.

REGÉNY

A SERPOLETTE

(5-ik folytatás.)

Gondolom szerzetből és hűségéből — felelte a herceg ingerlően. — Igazán kiváncsi vagyok, mi más okot tud expellenciád kigondolni?

— Hm... igazán nem tudnék... — És utat?

— Ridarsky — felelte ingerlően a herceg. — O lesz a Serpolette első tisztje.

A Georgios szemüvege megvilant.

— Ridarsky, merlegette halkan ezt a nevet — Ridarsky... Látja fűségét. Ridarskyk egy-két hónap múlva le kellett volna tennie a tisztisraugait, mert az adósságai... A hercegnek most elég volt.

— Kérem excellenciádat, — mondta hidegen ne folytassa. Nem akarok a barátaimról ragalmakat hallani.

Georgios összeszorította az orrán hallhatóan szitta be a levegőt és pedig ezuttal olyan hangosan és olyan hosszán, hogy szinte sóhajtnak hangzott, tehetetlenül állt még egy ideig, de a herceg nem szólt hozzá és így bucsuzni kezdett. A herceg elvágta a hosszú bucsuzkodást azzal, hogy hidegen kezet nyújtott neki.

Georgios azonban ekkor megragadta a herceg kezét. Mind a két száraz és eszontos keze ráfonódott a herceg kezére. Az ajka reszelgett. A herceg szótlanul és kínosan várt.

— Hercegem, — szólalt meg végre remegő hangon — ne bízzék az emberekben és... A herceget előntette az utálat. A kezét visszavonta: — Kérem, — szólt hidegen — kérem!

A Georgios két keze egy másodpercig a levegőben maradt, azután benán lehullott.

— Bocsanat fűség, — mondta sápadtan.

Meghajolt és ément. A herceget megkönnyebbülten és diadalmasan nézett utána.

Nemsokára el is fejeztette, hogy itt járt. Jeleztek az Annie esonak, és a herceg sietett a felesége fogadására. Annie nagy szemmel ült a csónakban és izgatottan és kíváncsian nézte a kivilágított hajót. Mellette Félixke húzódt meg; a kivilágított hajó látványa nagyon hatott rá is, ezért nem ült olyan felesen, mint máskor, de a két kezét annál pontosabban helyezte el a két térdén.

A csónak megállott. Annie fel lépett a hajó lépcsőjére. Ridarsky, akit a herceg a csónaknál elébe küldött, megfogta a karját, hogy támogassa. Annie azonban mind a két kezével a herceget félt nyúlt, aki a lépcsőn állott, felszókött melléje, a mellére vetette magát és mámorosan ajkon csókolt. A herceg megindultan fogadta ezt a csókot, de Annie mégis gyöngéden lefejtette magáról. Megeszkölt a kezét.

— En itt akartalak fogadni — mondta csendesen.

Annie a szívere szorította a kezét.

— Milyen szép ez — mondta lehunyt szemmel.

Mélyen beszivta a dus virágillatot.

— Milyen szép itt! Milyen jó itt! Virágok vannak itt...? — Megrakattam a hajót virágokkal.

Annie felemelte finom kis orrát a levegőbe és mosolyogva vizsgálta a fejeje ömlő illatokát:

— Ez jácint... és ez negfü... és mimóza... és zaranecsvirág...

— Mert az eskűvőnk olyan virágokkal érte... És ez a Serpolette üdvözölte az urnője számára. A matrók hangos hurrával és sipkalejtéssel akartak üdvözölni, de én azt akartam, hogy esendes virágok ágakal üdvözöljenek. Így szebb.

Annie csillogó szemmel fordult a herceg felé.

De az is nagyon szép lett volna — mondta élénken.

— Na...!

A lapok megírták volna: a matrók háromszoros hurrával és sipkalejtéssel üdvözölték a hajó urnőjét.

A herceg mosolyogva rázta meg a fejét:

— A lapoknak, — mondta — annál jó ideig nem fogunk emmiféle anyaggal szolgálni.

— Nem!

Annie jókedvűen vállalt vont, azután sürgette kérte a herceget, hogy mutassa meg neki az egész hajót. A herceg boldogan

Holland-America Line

DUPLACSAVARU HAJÓK INDULASA:

Rotterdam... október 2. és november 6.
Noordam, Amerdán... október 13. és nov. 17.
Nieuw Amsterdam... október 19. és november 23.
Ryndam... október 27. és december 1.

Fenti hajók 3-ik osztályán kitűnő és kényelmes utazás nyílik. **EUROPA MINDEN RÉSZÉBE**

MOST MÁR ROTTERDAMON AT LEHET UTAZNI!

HOLLAND-AMERICA LINE

24 STATE STREET, NEW YORK, N. Y.

CUNARD LINE

S. S. PANNONIA

Indul **OKTÓBER HÓ 30-ÁN**

DUBROVNIK ÉS TRIESTBE.

Harmad osztályú jegy ára ..... \$125.00 és 5 dollár hadiadó.

Keresse fel a közelében levő Cunard Line ügynökséget.

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA

INDUL **OKTÓBER HÓ 30-ÁN.**

KÖZVETLEN HAMBURG-BA

Harmadosztályú jegy ára ..... \$125.00 és \$5.00 hadiadó.

Keresse fel a közelben levő Cunard Line ügynökséget.

CUNARD LINE

S. S. AQUITANIA

INDUL OKTÓBER 12-ÉN

Hamburgba és Libauba, Angolországban keresztül

Harmadik osztályú jegyárak:
Hamburgba \$125.00
Libauba \$145.00

Es öt dollár hadiadó.

Keresse fel a közelben levő Cunard Line ügynökséget.

N.G.I. NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA LA VELOCE

NEW YORK—PHILADELPHIA—BARI—NAPOLI—GENOVA—FELICE—NEW YORK—PHILADELPHIA—BARI—TRIESTE—GENOVA—AT.

Duca D'Abuzzi — Philadelphia Okt. 6.
D. Falascano — Okt. 13.
D. D'Acosta — Nov. 4.

ITALIA AMERICA
Society of Maritime Trade Inc.
1 STATE STREET, NEW YORK.

FRENCH LINE

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

MAGYARORSZAGBA

Havren át

Gyors gőzgyépes és Duplacsa-
varu Hajók

SAVOIE Okt. 1.
FRANCE Okt. 5.
LORRAINE Okt. 15.
LAFAYETTE Okt. 23.
TOURNAI Okt. 23.

Fovábbi hajóindulások később lesznek jelezve.

A Csecho-Slovák kormányán képviselője várja az utasok havren-ban és azonnal utazási céljuk felvilágosítását.

A francúz vonal hajóin a Csecho-Slovák katonák ezrei utaztak a háború alatt minden baj nélkül.

Jegyekért és árakért forduljon a

Társaság Irodájához,
19 State Str. New York
vagy helyi ügynökeinkhez.

LLOYD SABAUDO

3 State St., New York.

Legközelebbi indulás New Yorkból dupla csavaru hajó

RE D'ITALIA Okt. 30
PESARO Nov. 6.

Direkt jegyek kiállitattak Magyarországon minden nagyobb városig.

Harmadosztályú utasok bortingyen kapnak.

let. Most futva érkezett Annie elé.

— Te, Félixke, — mondta neki Annie — képzeld, két héttel leszünk az oceánon és az alatt én leszek az egyetlen asszony a hajón.

Félixke esendően felpislogott a hercegre, azután csendesen mondta, hogy az egyetlen asszony, aki a hajón lesz, legalább annál szebb. Annie arcal legyintette:

— Azt elhiszem — mondta nevetve. — Te! — emlékszel rá? mikor a Polaris-hajóan ott lakott a cigány Rózi és mind őt akarták, és a Valencsik-fiu meg a Breitner pék késsel ölték egymást érte.

— Nem a Valencsik-fiu volt.

— Dehogy nem, te vizihízlály nem emlékszel? — az a nagy, vörösképi, aki az újját vágta le, hogy ne legyen katona.

— Nem. A Pohorác-fiu volt.

Hosszu vitába fogtak arról a kérdésről, Annie végre meglokte Félixkét.

— Jó no, te cintányér — menj vasorazni.

(Folytatjuk.)

Amerikába

akarja kihoztatni hozzátartozóit, akkor szükséges, hogy a törvény által előírt okmányokat nekik beküldje, mert azok nélkül nem jöhetnek ide. Ez készséggel megteszünk a szükséges okmányokat készre és azokat a kellő felvilágosítással egyetemben beküldöm hozzátartozójának az óházában.

Írjon bővebb felvilágosítást a címre:

MORRIS ENGEL, Bankár
129 Greenwich Street, NEW YORK, N. Y.

VIS HIRDETÉSEK

ARSBABAS. KERESTETES MUNKAT KERES. ELLATAS NYER. KERES, BUTORZOZOTT SZOBAK. KIADO LAKASOK 20 szög egy...

Szén bányászokat keresünk. Union bányáinkból a szénnek nagy vasutakat mint vizet szállítjuk, ez a körülmény...

KULSŐBEJÁRATU hátorozott szoba villany és fűtésberendezéssel. KIADO 2 hátorozott szoba minden...

LEVELEZÉS. M. M. 19. é. szeptember 18. én nem tudom, hogy Ön hol tartózkodik. Kérem tudassa címét a Szabadság levelezési rovatában...

JÓ ALLAPOTBAN LEVŐ bitorok eladó. Basting a lakás is átvehető. 2100 Cumberland Ave., Cleveland, O. 228-20

W. H. SCHWARTZ. 850 magyar nyelvű ügyvéd és jogtanácsos. 612 Society for Savings Bldg., Cleveland, O.

Szabadítsa meg magát a zsaroló háziuraktól. Ugy, hogy vegyen egy szép 2 családos házat egyenesen a tulajdonosoktól...

WEST VIRGINIA PITTSBURG COAL CO. COLLIER, W. VA. Union bányák Állandó munka és a legjobb munkaviszonyok...

NAPSZAMOSOK és egyéb külső munkára munkások felvételére. Union bányák Állandó munka és a legjobb munkaviszonyok...

BUTORZOZOTT SZOBÁK. KIADO EGY BUTORZOZOTT SZOBA egy tisztaságos embe...

ELADÓ FARMOK. 118 AKERES FARM Trumbull countyban, Ohioban eladó. Kései közönséges...

ELADÓ FARMOK. Valászon ezen farmok közül, mind itt Philadelphia térségben vannak. Könyvű listában adunk...

ALFRED SÁFRÁN. MAGYAR ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS. 600 Society for Savings Bldg., Cleveland, O.

THE COLUMBIA HOME BUILDING CO. 3139 EAST 93RD STREET, CLEVELAND, OHIO. Szabadítsa meg magát a zsaroló háziuraktól...

SALES MANAGER ÉS ELARUSITÓK. felvételre földrajzi farmok eladására. Tisztított termékek, cukor, narancs és grapefruit...

JÓ SZAKÁCSNÉ három felnőttől álló családnak jó fizetéssel felvételt. Megfelelő nő kitűnő otthonhoz juthat...

ELADÓ ÜZLETEK. GROCERY ÉS MEAT MARKET a Lorain Avenue mellett, Cleveland, O. 228-20

ELADÓ ÜZLETEK. Több állandó SOFT DRINK SZALON eladó, Tudakozdini: DEMCHAK ISTVAN ÉS PAL IMRE...

ELADÓ FARM. Eladó egy 106% akeres farm 25 mérföldnyire Clevelandtól. Betegség miatt kevesebb pénzt megvehető...

MEGJELENTEK. "Szarvas Pál dalai". Sajó kutyám. Nem, nem, soha! Beborult az ég is. Kétszer szerettem. Egy-egy dalnak az ára 1 dollár...

ERTESESITÉS. Johnstown, Pa. és környéke gyárosait tiszteltetve értesítjük hogy lapunk képviselőivel...

Loaderek és Szénbányászok. UGYSZINTEN KEZDŐK, AKIK KESŐBB BANYÁSZOK AKARNAK LENNI, FELVÉTELNEK.

Leányok gép és bench munkára felvételnél. Állandó munka. CLEVELAND TRACK WORKS East 49th & Hamilton Ave.

ELADÓ ÜZLETEK. ELADÓ EGY GROCERY, candy és szivar üzlet a magyar nyelvű üzlettel együtt. Házbar 225.90 2679 Grand Ave. Cleveland, O.

ELADÓ ÜZLETEK. Több állandó SOFT DRINK SZALON eladó, Tudakozdini: DEMCHAK ISTVAN ÉS PAL IMRE ingatlan üzletében 9117 Buckeye Rd., Cleveland, O.

ELADÓ FARM. Eladó egy 106% akeres farm 25 mérföldnyire Clevelandtól. Betegség miatt kevesebb pénzt megvehető...

MEGJELENTEK. "Szarvas Pál dalai". Sajó kutyám. Nem, nem, soha! Beborult az ég is. Kétszer szerettem. Egy-egy dalnak az ára 1 dollár...

ERTESESITÉS. Johnstown, Pa. és környéke gyárosait tiszteltetve értesítjük hogy lapunk képviselőivel...

Union Munkásokat. alkalmunk. Megélhetési viszonyok sokkal jobbak, mint az átlagos bányavideken. Ha állandó munkát akar, jöjjön hozzánk...

Gyakorlattal bíró LEÁNY általános házimunkára kis magyar családhoz felvételnél. Egy-egy szőri fűzés. Mossák nicea. Jó fizetés.

ELADÓ ÜZLETEK. ELADÓ EGY GROCERY, candy és szivar üzlet a magyar nyelvű üzlettel együtt. Házbar 225.90 2679 Grand Ave. Cleveland, O.

ELADÓ ÜZLETEK. Több állandó SOFT DRINK SZALON eladó, Tudakozdini: DEMCHAK ISTVAN ÉS PAL IMRE ingatlan üzletében 9117 Buckeye Rd., Cleveland, O.

ELADÓ FARM. Eladó egy 106% akeres farm 25 mérföldnyire Clevelandtól. Betegség miatt kevesebb pénzt megvehető...

MEGJELENTEK. "Szarvas Pál dalai". Sajó kutyám. Nem, nem, soha! Beborult az ég is. Kétszer szerettem. Egy-egy dalnak az ára 1 dollár...

ERTESESITÉS. Johnstown, Pa. és környéke gyárosait tiszteltetve értesítjük hogy lapunk képviselőivel...